

I Fynske Bank kan du som udgangspunkt frit vælge, hvordan du vil investere dine penge. En begrænsning er dog f.eks. gældende lovregler om pensionsmidlernes placering. Du har således fuld indflydelse på, hvordan dine midler investeres, og dermed hvilken risiko, du vil løbe.

Selv om det er dig, der bestemmer, hvor du vil placere dine investeringer, har Fynske Bank en række tilbud om investeringsrådgivning og service, når opsparingen skal placeres. Tilbudene dækker fra det ene yderpunkt hvor du selv beslutter det hele til det andet yderpunkt, hvor du får en konkret anbefaling fra os om en given transaktion.

Umiddelbart kan man tro, at det blot gælder om at investere efter det højest mulige afkast og for eksempel købe aktier for hele opsparingen. Der er imidlertid det problem, at højt afkast bliver fulgt af høj risiko. Med høj risiko menes i denne sammenhæng, at kursen (værdien) på værdipapirerne kan svinge meget fra år til år. Det er derfor vigtigt at afpasse investeringerne efter personlige forhold, blandt andet efter det tidspunkt, hvor du forventer at skulle bruge pengene (f.eks. pensionstidspunktet), og efter hvor stor risiko, du ønsker på investeringerne.

Investering for lånte midler

Det er muligt at investere i værdipapirer for lånte penge - det kaldes en gearet investering. Gearede investeringer øger naturligvis muligheden for at få et højere afkast, men omvendt er gearede investeringer ofte også mere risikofyldte. Dette skyldes, at du risikerer at tabe både dit eget indskud og det lånte beløb. I en situation med tab på investeringen, straffes du således dobbelt, idet du skal betale rente på hele lånet og samtidigt har tabt penge på investeringen. Jo højere renten er, jo lavere er fordelen ved at investere for lånte penge.

OBLIGATIONER

Generel beskrivelse af obligationer

En obligation er et gældsbevis, hvor udsteder af obligationen f.eks. et realkreditinstitut eller den danske stat forpligter sig til at betale obligationsgælden tilbage til investor ud fra en på forhånd aftalt plan. Det beløb, du investerer i en obligation, kan således sammen lignedes med, at du yder et lån til den, der har udstedt obligationen. Obligationsudstederen får stillet kapital til rådighed svarende til det beløb, du har købt obligationer for. For denne tjeneste betaler obligationsudstederen dig en løbende rente. Afkastet på en obligation falder således i form af rente og eventuel kursgevinst/kurstab. Obligationer har forskellig effektiv rente, der bl.a. er afhængig af løbetiden, den pålydende rente og udsteder. Oftest er den effektive rente højest på de længst løbende obligationer og lavest på de helt korte, og som regel er den effektive rente højere på en virksomhedsobligation end på en sikker statsobligation. Men en række andre faktorer spiller ind på prisdannelsen på obligationer, ligesom der kan udregnes en række nøgletal på de enkelte obligationer.

For dig som investor er særligt tre typer af obligationer interessante:

Statsobligation:

Obligationer udstedt af en stat oftest for at finansiere et underskud på statsfinanserne. Afkastet består af de løbende renteudbetalinger samt eventuelt kursgevinst/kurstab. Statsobligationer

kan ikke indfries før tid, da de typisk er stående lån. Løbetiden kan ligge i intervallet fra 1 år til 30 år, og renten kan enten være fast eller variabel.

Realkreditobligation:

Obligationer udstedt af et realkreditinstitut. Sikkerheden består i realkreditinstitutets reserver og pant i fast ejendom. Afkastet består af de løbende rentebetalinger og en eventuel kursgevinst/kurstab. Obligationens udløbsdato fremgår af obligationen og kendes således på forhånd. Det er dog ikke altid, du kan regne med obligationens løbetid, da visse obligationer kan indfries til kurs 100 før tid. Dette sker ofte i forbindelse med konverteringer af realkreditlån. I dag udstedes mange forskellige typer realkreditobligationer, og sandsynligheden for, at en obligation udtrækkes, afhænger bl.a. af obligationstypen og renteutviklingen.

Løbetiden kan ligge i intervallet fra 1 år til 30 år, og renten kan enten være fast eller variabel. På visse typer obligationer er der mulighed for afdragsfrihed i en del af obligationens løbetid. På disse obligationer er kursen som regel højere end på lignende obligationer, hvor der afdrages i hele løbetiden.

Virksomhedsobligation:

Store virksomheder anvender obligationsmarkedet som et supplement til traditionelle banklån, da de herved får adgang til en langt større investorkreds. Der stilles sædvanligvis ikke sikkerhed for virksomhedsobligationerne. Afkastet består også her af de løbende rentebetalinger og en eventuel kursgevinst/kurstab. Virksomhedsobligationer udstedes typisk som stående lån med en løbetid fra 1 år til 30 år, og renten kan enten være fast eller variabel.

Risici ved obligationer

Der er grundlæggende tre risici ved investering i obligationer; kreditrisiko, kursrisiko og konverteringsrisiko.

Kreditrisikoen er risikoen for, at udsteder (staten, realkreditinstitut eller erhvervsvirksomheden) går konkurs. Det er muligt, men absolut usandsynligt, at den danske stat går konkurs. Et realkreditinstitut har en lidt større risiko, men den er dog stadig teoretisk, da staten og andre realkreditinstitutter sandsynligvis vil træde hjælpende til i en nødsituation, men som ved al investering er der en reel risiko. Ved investering i en virksomhedsobligation afhænger risikoen for konkurs af den enkelte virksomheds økonomi.

Kursrisikoen opstår, når den effektive rente omtalt i flæng som renten ændrer sig. Matematikken bag beregningen betyder, at de obligationer, der løber i lang tid, ændrer mere drastisk kurs end de obligationer, der løber i kort tid. Derfor falder lange obligationer mere end korte obligationer ved en stigning i renten. Men hvis obligationerne beholdes til udløb, vil der ikke blive realiseret kurstab/gevinst, idet du vil få obligationen udtrukket til kurs 100.

Konverteringsrisikoen gælder for de obligationer, der kan indfries før udløb af låntagerne. Konverteringsrisikoen ved de ofte meget langt løbende realkreditobligationer opstår, når renten falder. Dermed stiger obligationerne i kurs, og når de kommer op over kurs 100, vil obligationen blive konverteringsstruet. Det vil sige, at nogle af de låntagere, der har finansieret deres boliger med disse obligationer, vil opsiges lånene til kurs 100 for at finansiere sig i nye lån/obligationer med en lavere pålydende rente. Obliga-

tionsejerne vil opleve store ekstraordinære udtrækninger til kurs 100, samtidig med at obligationerne i markedet vil kunne sælges til over kurs 100. Udtrækningerne betyder, at investorerne skal ud og købe nye obligationer til en højere kurs/lavere forrentning, hvilket totalt set vil give en dårligere samlet forrentning af formuen.

Risikoen ved at investere i en obligation beskrives ofte ved et matematisk nøgletal kaldet "varighed". Obligationens restløbetid er ikke altid lig den reelle løbetid for den konkrete investering obligationen kan udtrækkes, før den udløber. Samtidig vil ens investering påvirkes i to retninger af f.eks. en stigende rente. Den første effekt er, at kursen på obligationerne falder, når renten stiger. Den anden effekt er, at obligationens løbende afkast i form af rente og eventuelle udtrækninger kan investeres til en højere rente end tidligere. Obligationens varighed tager højde for disse ting og giver derfor en idé om investeringens reelle løbetid. Varigheden fortæller samtidig, i hvor mange år man kan forvente, at ens investering giver et afkast svarende til den effektive rente, der fremgår af kurslisten på købstidspunktet. Man kan derfor se varigheden som et mål, der bl.a. afvejer kursrisikoen og konverteringsrisikoen.

Generelt kan siges, at personer, der vælger obligationer med en varighed på over 6, betragtes som meget risikovillige. En varighed på mellem 3-6 betragtes som medium risikovillighed, og mindre end 3 er de forsigtige, der ikke vil løbe nogen nævneværdig risiko. Obligationer med en varighed på under 3 er typisk statsobligationer med meget kort løbetid.

Beskatning af obligationer

For obligationer købt før den 27. januar 2010 gælder der forskellige skatteregler, afhængig af om der er tale om udenlandske obligationer, danske blåstemplede eller danske sortstemplede obligationer.

For obligationer købt efter den 27. januar 2010 er renter og kursgevinster skattepligtig som kapitalindkomst, medes kurstab kan fratrækkes.

AKTIER

Generel beskrivelse af aktier

En aktie er et ejerbevis til en andel af et aktieselskab. Når du investerer i aktier, bliver du derfor medejer af selskabet og får således andel i det pågældende selskabs indtjening. Investorenes forventninger til selskabets indtjeningsevne har stor betydning for udviklingen i kursen på aktien. Den investor, der forventer øget indtjening, vil betale en højere pris for aktien end den, der forventer en lavere indtjening. På den måde afspejler kursværdien på en aktie markedets forventning til selskabets fremtidige indtjeningsevne. Netop dette tætte forhold mellem selskabets indtjeningsmuligheder og dine muligheder for kursstigning er karakteristisk for investering i aktier og vigtigt at huske, når du skal forsøge at forstå de risikofaktorer, der generelt knytter sig til investering i aktier.

Det forhold, at afkastet af aktien primært afhænger af, hvor dygtigt markedet vurderer, selskabet er til at tjene penge, bevirker, at kursen på aktier generelt svinger meget. Aktieinvesteringer egner sig derfor bedst til langsigtede investeringer. Det skyldes, at kursen på aktier som sagt kan svinge kraftigt, og at

man på lang sigt må forvente, at virksomhederne giver en bedre forrentning end de mere sikre investeringer i f.eks. obligationer, idet en investor skal kompenseres for den ekstra risiko, han påtager sig. Du vil som regel også få udbetalt udbytte af din aktieinvestering. Et udbytte er en andel af selskabets resultat. Det bliver typisk udloddet til aktieejerne en gang om året og udbyttets størrelse bliver bestemt på selskabets generalforsamling. Generalforsamlingen kan dog også bestemme, at der ikke skal udbetales udbytte. Der er således ingen garanti for at få et løbende kontant udbytte fra aktieinvesteringer.

Risici ved aktier

Risikoen ved at investere i aktier er, at kursen falder til et niveau under den kurs, du købte til. Da kursen på aktier bl.a. bestemmes ud fra selskabets fremtidige indtjeningsevne, er der adskillige faktorer, der med forskellig grad af usikkerhed kan udløse et kursudsving. Det kunne f.eks. være ændringer i den enkelte virksomheds interne forhold. Er der tale om aktier i børsnoterede selskaber, vil selskabet løbende offentliggøre oplysninger om interne forhold, som kan have betydning for kursdannelsen. Målt ud fra mængden af den information, som selskabet offentliggør, er der således generelt mindre information om unoterede selskaber til rådighed, hvorfor risikoen ved unoterede aktier generelt anses for større end ved noterede aktier.

Derudover er alle aktier undergivet den markedsmæssige risiko, hvor ændringer i konjunktur, oliepris, inflation, rente, politisk situation, krig, fred, forskning/opdagelser og andre skift i virksomhedernes ydre verden spiller ind på aktiernes kurs i positiv eller negativ retning. Grundlæggende er der dog to faktorer, der bestemmer kursen på en aktie; virksomhedens vilkår og samfundets vilkår.

Alt afhængig af hvilken branche selskabet tilhører, vil selskabets aktiekurs reagere forskelligt på konkrete begivenheder. Nogle selskaber er måske afhængige af prisen på olie, og aktiekursen vil derfor reagere på politiske beslutninger, der påvirker olieprisen. I teorien kan du derfor minimere risikoen for udefra kommende begivenheder ved at sprede dine aktieinvesteringer. Generelt er det derfor vores anbefaling, at du spreder dine aktieinvesteringer på flere selskaber, brancher og lande. I praksis bør der mindst investeres i 10 forskellige aktier. Er der ikke penge nok på kontoen til at foretage den nødvendige spredning af investeringerne, anbefaler vi at købe investeringsforeningsbeviser, hvor du automatisk får andel i en meget spredt aktieportefølje.

Da aktier, som nævnt udtrykker en ejerandel af det pågældende selskab, kan aktien reelt set blive værdiløs, hvis selskabet går konkurs. Du kan dog aldrig tabe mere end den pris, du har betalt for aktien. Hvis du har udenlandske aktier og dermed investerer i en fremmed valuta, løber du tillige en valutakursrisiko, i forhold til danske kroner.

Beskatning af aktier

Aktieudbytter og aktieavance beskattes ens. På den måde er det principielt uden betydning om afkastet udbetales direkte som aktie udbytte eller indirekte som en stigning i aktiekursen.

INVESTERINGSFORENINGSBEVISER

Generel beskrivelse af investeringsforeningsbeviser
Med et investeringsforeningsbevis får du en ejerandel i en for-

ening, der investerer i værdipapirer efter nogle fastsatte regler, som dels er bestemt af foreningen selv, dels reguleret af lovgivningen. Investeringsforeninger fungerer sådan, at foreningen modtager penge via salg af investeringsforeningsbeviser. Disse penge bruges til at købe værdipapirer. Ejerskab af en investeringsforening er således et alternativ til at investere direkte i obligationer og aktier.

Fordelen er, at selv om du vælger kun at investere et lille beløb, så vil investeringsforeningen alt i alt have et forholdsvis stort beløb at investere for. Det giver mulighed for at sprede din investering over mange værdipapirer og dermed sprede risikoen. Endvidere får du en løbende og professionel overvågning af dine investeringer.

Du kan vælge mellem et stort antal forskellige investeringsforeninger, som adskiller sig fra hinanden ved deres investeringsfokus. De fleste investeringsforeninger har så mange forskellige afdelinger, at investeringsvalget kan gøres meget nuanceret. Der kan således vælges mellem korte og lange obligationer, danske og udenlandske aktier eller f.eks. aktier inden for en bestemt branche. Det er investeringsforeningens eksperter, der bestemmer, hvilke værdipapirer, der købes i de enkelte afdelinger.

Afkastet på investeringsbeviserne består af værdistigningen på de beviser, du har købt, samt et årligt udbytte.

Risici ved investeringsbeviser

Da investeringsforeningerne typisk investerer i enten aktier eller obligationer, er det de samme risikoelementer, du skal forholde dig til ved investering i investeringsbeviser. Når du køber investeringsbeviser, er risikoen dog lavere, end hvis du investerer direkte i enkelte aktier eller obligationer. Investeringsforeningen spreder

nemlig investeringerne på mange forskellige værdipapirer. Som hovedregel er obligationsafdelinger mere stabile end aktieafdelinger.

Den reelle risiko på en investering afhænger af, hvilken strategi den enkelte afdeling investerer efter. Så før du investerer, må du vurdere din risikoprofil og tidshorisont og derudfra vælge de afdelinger, der passer til dine behov.

STRUKTUREREDE PRODUKTER

Generel beskrivelse af strukturerede produkter

Strukturerede produkter er en betegnelse for finansielle produkter, som typisk kombinerer en obligation med en option, som giver ejeren en ret til på et tidspunkt i fremtiden at købe et underliggende aktiv til en på forhånd fastsat pris.

Risici ved de strukturerede produkter

Den obligation, der indgår i det strukturerede produkt, indfries ofte til kurs 100, når perioden udløber. Du får altså typisk minimum kurs 100 for obligationen, når perioden udløber. Risikoen ved strukturerede produkter afhænger i alt overvejende grad af risikoen på det underliggende aktiv. Er markedsprisen på det underliggende aktiv ved udløbstidspunktet højere end den aftalte pris, har optionen en positiv værdi idet det underliggende aktiv kan købes til den aftalte pris og sælges til den aktuelle markedspris. Så har du en gevinst. Er optionen imidlertid faldet til under markedsprisen, er optionen værdiløs og du får således intet afkast på din investering. Du går dermed glip af en forrentning, du kunne have fået ved at placere pengene et andet sted. Stiger det underliggende aktiv ikke i værdi, får du således dit indskud tilbage, minus de omkostninger, der har været ved investeringen.